

Ekim 1995

DİNAR DEPREMİ

1 Ekim 1995 saat 17.57'de Dinar'da meydana gelen richter ölçeğine göre 6 şiddetindeki depremde 90 kişi yaşamını yitirdi, 250 civarında insan yaralandı, yaklaşık 400'e yakın bina hasar gördü ve 10 trilyon TL, dolayında maddi hasar oluştu.

Dünya standartlarında 6 şiddetindeki bir depremde asla oluşamayacak can ve mal kaybı, ülkemizdeki çarpık yapılaşma, teknik ve mesleki denetim mekanizmalarının çalıştırılmaması ve kaçak-kontrolsüz yapılardan çıkar sağlayan rant gruplarının denetlenmemesi sonucu oldukça ağır bir şekilde gerçekleşti,

Jeoloji Mühendisleri Odasının 2 Ekim 1995 tarihinde Dinar Depremi ile ilgili olarak hazırladığı aşağıdaki Basın açıklaması tüm görsel ve yazılı basına fakslandı,
BASINA VE KAMUOYUNA

Dinar'da Pazar günü rihter ölçeğine göre 6 şiddetinde bir deprem meydana geldi, Türki-

ye, jeolojik yapısının bazı özellikleri sonucu, önemli deprem kuşakları üzerinde yer almaktadır,

Meydana gelen bu deprem ne ilk ne de son olacaktır,

Ülkemizin % 92'si deprem riski altındadır ve 1,1 yılda bir yıkıcı deprem meydana gelmektedir,

Biz depremlerle birlikte yaşamayı öğrenmek zorundayız, Önemli olan deprem gibi doğal afetlere karşı hazırlıklı olmak, can ve mal kaybını en aza indirecek önlemleri baştan almaktır.

Doğa olaylarının doğal afetlere dönüşmemesi için en önce bir DEPREM "POLİTİKA-SI" oluşturmak, zorundayız, Böyle bir politikanın oluşturulmasında bilimsel çalışmalar temel alınmalıdır.

Bugün kullanılmakta olan Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası'nda, ikinci ve üçüncü derece deprem bölgeleri olarak gösterilen bir çok alanda, önemli diri faylar saptanmıştır, Bu alanların birinci derece deprem bölgelerine dahil edilmesi gerekmektedir.

Ülkemizin jeolojik özellikleri, yerleşim alanlarının, sanayi tesislerinin seçimi ve büyük altyapı projelerinin gerçekleştirilmesinde ayrıntılı zemin ve çevre etüdlerinin yapılmasını zorunlu kılmaktadır,

1992 Erzincan Depremi ve son Dinar Depremi, politika-sızlığın, bilim ve teknoloji-

den yararlanılmaniasının ne-
lere mal olduğunu açıkça gös-
termiştir. Her iki depremde
de en büyük hasarlar kamuya
ait yapılarda meydana gel-
miştir. Devletin kendisinin
önemsemediği denetimi, va-
tandaşa nasıl uygulayacağı
yanıtlanması gereken bir so-
rudur.

Kamu ihale uygulamala-
rındaki çarpıklık; aşırı fiyat
kırmalar, inşaat maliyetleri-
nin aşağı çekilmesi için bilim-
sel ettidlerin yapılmaması,
projelerde deprem riski fak-
törlerine önem verilmemesi
ve eksik malzeme kullanılma-
sı sonucunu doğurmaktadır,

Doğal afetlerin zararları-
nın en aza indirilmesi için
hiç zaman geçirmeden bir
"Afet Haritası" hazırlanmalı-
dır/

Mesleki denetimin yasal
güvenceye kavuşturulması is-
teğimizi yıllardır dile getiriyo-
ruz, Bunun gerçekleştirilmesi
sorunların azaltılmasında
önemli bir rol oynayacaktır.

Özellikle diri fay hatların-
da yer alan yerleşim bölgele-
rindeki yerel yönetimlerde je-
oloji Mühendisi istihdamı bi-
lim ve teknolojinin kullanıl-
masında, kaynak israfının ön-
lenmesinde son derece önem-
li katkılar sağlayacaktır,

Ülkemizin bir daha böyle-
si afetlerle karşılaşmamasını
umuyor, depremde yaşamını-
yitirenlerin yakınlarına baş
sağlığı, yaralananlara sağlık
iar diliyoruz.

8 Ekim 1995 tarihinde
JMO Başkan' Hikmet • TÜ-
MER, TRT I'de Sabah progra-
mında İnşaat Mühendisleri
Odası Başkan Mustafa ÇO-
BANOĞLU ile "Dinar Depre-
mi ve Sonuçları" adlı söyleşiye
katıldı. Aynı gün "Siyah-
Beyaz" gazetesinde Oda İL
Başkanı Mehmet Yüksel BAR-
KURT ile yapılan bir söyleşi
yayınlandı,

5 Ekim 1995 tarihinde
Radyo **Mozaik** ve Çankaya
Radyo'da Dinar Depremi ile

ilgili olarak yapılan söyleşile»
re Oda Başkan Hikmet TÜ-
MER, İMO Başkanı Mustafa
ÇÖBANÖĞLU ile birlikte ka-
tıldı Aynı gün Milliyet gaze-
tesinde "Açık Pencere" adlı kö-
şede **Hikmet TÜMER** ile yapı-
lan bir söyleşi yer aldı,

7 Ekim 1995 tarihinde
Türk Daily News gazete-
sinde Hikmet TÜMER ile ya-
puan bir röportaj yer aldı*

10-11-12 Ekim 1995 tari-
hinde Oda Genel Sekreteri
Tahir ÇEBT ve Oda Yönetim

1 Üyesi Erdem ÇÖEEK-LU değişik zamanlarda M birlikte ADA dergisi V-Kent Sokakları eki-Dirlikte Dinar'a gittiler, enin bölgede oluşturdu-;arm nedenlerinin ince-si amacıyla yapılan bu anın sonucunda hazır- teknik rapor 16 Ekim tarihinde Yeni Günay-jazesinde, 21 Ekim tarihinde ise **ATV-Kent lan** programında yer yjağıda JMO tarafından man teknik raporun tetnini yayınlıyoruz, iar, % 92'si deprem ris-nda bulunan ülkemizin ece deprem kuşağı oia-anımlanan ve Kemer inden Afyon'a doğru n KD-GB yönlü aktif bir nunda yarılmaktadır, 3ilan incelemede, dep- asarların yerleşim ala- 3 ayrı bölgesinde farklı lar gösterdiği izlenmiş-

1, Bölge, Dinar'ın KD'sun- daki yüksek alanları oluşturan; jeolojik yapısı itibariyle Üst Triyas-Liyas yaşlı kristali- ze kireçtaşların yüzeylendi- ği sahadır. Bu alan kentin ge- cekondulaşma tarzındaki yer- leşimlerinin olduğu bölgedir. Oldukça kötü ve düşük stan- dardlı yapılaşma olmasına rağmen, hasar yok denecek ka- dar azdır, Bunun nedeni ze- minin sağlam yapıda kireçtaş- larından oluşması ve buna bağlı olarak zemin emniyet gerilmesi ve taşıma gücünün yüksek olmasıdır,

2, Bölge, Kireçtaşların bi- timi ile güneyde geniş yayı- hm gösteren alüvyon saha arasında yer alan, genelde ya- maç molozu nitelikli malze- melerin birikinti konisi ile bu- nun altında kumtaşı-kiltaşı tekrarlanmasından oluşan fliš niteliğindeki litolojinin yer aldığı alanlar ve kent içinden geçen derenin 300 m, batısı- na kadar uzanan alüvyonal

malzemenin oluşturduğu alandır. Deprem hasarının maksimum düzeyde görüldü- ğü bu bölgedeki yapılaşma; 1, Bölgedeki yapılaşmaya oranla daha standartlara yakın görül- mesine karşın, konutların ta- manının yoğun veya ileri de- recede hasara uğradığı bölge- dir. Bunun hedeninin de böl- genin zemin yapısının farklı- hk göstermesine karşın, seçi- len yapı temel tipleri ile inşa- at standartlarının şartnamele- re uygun olmaması gösterile- bilir. Zemin emniyet gerilme- si ve taşıma gücünün farklılık gösterdiği bu bölgede, inşa- atların temel tipi ve derinliği ile ilgili gerekli önlemlerin alın- maması nedeniyle aynı bina- larda farklı oturmaların oldu- ğu gözlenmiştir,

3, Bölge, Dinar'ın güney ve güneybatı kesimlerini oluşturan alüvyal çökellerin bulun- duğu sahadır. Hasar derecesi orta düzeydedir. Bunun nede- ni olarak alüvyonal zeminin, 2. Bölgede tariflenen zemine oranla, daha homojen yapıda olması gösterilebilir. Ancak yapılaşma tarzı 2, bölgedeki- ne benzer olmasına karşın kat yüksekliklerinin bu bölgede az olması hasarı azaltıcı bir faktör olarak gösterilebilir,

ÖNERİLER

1-1. derece deprem alanla- rı olarak bilinen bölgelerde yerleşim alanlarının ve tiplerinin belirlenmesi için jeolo- jik ve jeoteknik etütlerin mut- laka yapılmasını sağlamak ve

